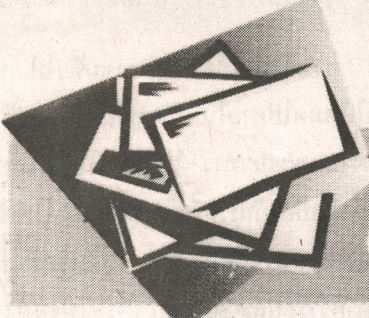

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/00027

ชื่อหนังสือพิมพ์ ไทยนิวส์	วันที่ - 7 ก.ย. 2557	ปีที่ 45	ฉบับที่ 16045	หน้า 5
-------------------------------------	--------------------------------	--------------------	-------------------------	------------------

จดหมายเหตุ ล้านนา

คำบงก่าล้านนา ตอนที่ 1

อย่าตีกิ่งแข่งฟ้า อย่าขี่ม้าแข่งตะวัน

สมทบ พاجرทิศ
คณะเทคนิคการแพทย์ มช.

โบราณล้านนามีวรรณกรรมที่เป็นมุขปาฐะและลายลักษณ์อยู่มากมาย เช่น สุภาษิต คำคม คติสอนใจ คำกล่าวคำแสร้ง คำวักวาม คำว้า คำวธรรม และอื่น ๆ อีกมากมาย ที่ซ่อนหรือแฝงไว้ในวรรณกรรมนั้น ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน และสาระคำสอนที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ดังนั้น เพื่อเป็นการอนุรักษ์วรรณกรรมดังกล่าว คอแล่มน์จดหมายเหตุล้านนา จึงขอหยิบยกเอาสิ่งที่เป็นประโยชน์มาขยายและเผยแพร่เป็นตอน ๆ ในวันนี้ ตอนที่ ๑ คือ "อย่าตีกิ่งแข่งฟ้า อย่าขี่ม้าแข่งตะวัน"

ตีกิ่ง (ตักลอง) แข่งฟ้า (แข่งเสียงฟ้าร้อง ฟ้าผ่า) แข่งตะวัน (แข่งกับการเคลื่อนตัว

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	- 7 ก.ย. 2557	45	16045	5

ของดวงอาทิตย์) ในความหมายก็คือว่าอย่าเอาชนธรรมชาติเลย เปรียบเสมือนกับคนเราที่คิดการใหญ่และกระทำในสิ่งเป็นไปไม่ได้และไม่มีทางสำเร็จ เช่น คิดว่าจะไปเก็บดวงดาวจากฟากฟ้ามาเก็บไว้ที่บ้าน จะเอาไม้ค้ำไปค้ำดวงอาทิตย์ไม่ให้ตกดินเอาหินเอาดินไปปิดปากปล่องภูเขาไฟไม่ให้ปะทุขึ้นมา หรือไปหยุดไปห้ามไม่ให้ทะเลมีคลื่นหรือห้ามไฟไม่ให้ไหม้ควั่น อย่างนี้เป็นต้น ยุคสมัยปัจจุบันได้มีเทคโนโลยีสมัยใหม่มากมาย ทั้งนี้ เพื่อที่จะเอาชนะเวลาหรือประหยัดเวลาที่สูญเสียไป เช่น การสร้างเครื่องบินโดยสาร รถไฟความเร็วสูง การสร้างกระเช้าไฟฟ้า การสร้างรถเพื่อแข่งในการใช้ความเร็วในสนามแข่งขันต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งไม่สามารถที่จะเอาชนะเวลาได้อย่างแน่นอน เพราะเวลานั้นผ่านไปทุกขณะที่เรากำลังเร่งทำสิ่งประดิษฐ์อะไรสักอย่างหนึ่ง ในขณะที่ทำเวลานั้นก็ผ่านพ้นไปพร้อม ๆ กันจนเราคิดว่ามันไม่มีอะไรเกิดขึ้น และ/หรือเราไม่เสียเวลาหรือเสียเวลาน้อยมาก แต่มันก็คือเสียคือหมดไปโดยคิดว่าสิ่งที่ประดิษฐ์ที่เป็นรูปธรรมนั้นใช้เวลาเพียงหนึ่งชั่วโมง แปลตรง ๆ ก็คือใช้หมดไปพร้อมกับสิ่งประดิษฐ์นั้น ๆ แต่ดูเหมือนว่าเราไม่ได้ใช้เวลาเลย

ในสังคมปัจจุบันมีการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน ทุกสิ่งทุกอย่างต้องรวดเร็ว ทันอกทันใจ ต้องรีบกิน รีบอยู่ รีบไป ถ้ามีเวลานั้นแล้วจะไม่ทันการณ์ทันกับบุคคลอื่นเขา อุทธาหรณ์เกี่ยวกับกำบะแก่นี้ที่เกิดขึ้นในบ้านในเมืองของเรา เช่น รีบขับรถกลับบ้านก่อนที่พระอาทิตย์จะตกดินหรือมืดค่ำ และยิ่งเห็นเมฆฝนตั้งเค้าและคิดว่ามันจะตกแน่ๆ ก็พยายามที่จะเร่งเครื่องยนต์แข่งกับธรรมชาติที่ดำเนินอยู่อย่างตามปกติ บางรายก็กลับถึงบ้านอย่างปลอดภัยก็ถือว่าโชคดีไป บางรายก็ไม่สามารถกลับถึงบ้านได้ เพราะเกิดอุบัติเหตุระหว่างทาง ซึ่งเราไม่สามารถไปห้ามไปกำหนดกฎเกณฑ์ของธรรมชาติและ/หรือสิ่งที่ยังมาไม่ถึงได้ ดังนั้น ทุกชีวิตไม่อาจฟันฝ่าของธรรมชาติได้ ไม่มีใครชนะธรรมชาติได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง "ความตาย".